

KOMISIJOS SPRENDIMAS

dėl 2006 m. liepos 19 d.

Priemonės, kurią Nyderlandai taikė VAOP

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 3224)

(Tik tekstas olandų kalba yra autentiškas)

(Tekstas svarbus EEE)

[(2006/949/EB)]

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

BNG suteiktos paskolos ir dėl suinteresuotų savivaldybių suteiktos paskolos.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal pirmiau nurodytas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2002 m. birželio 12 d. raštu, užregistruotu 2002 m. birželio 17 d., Komisijai buvo paduotas skundas dėl keturių tariamai neteisėtų valstybės pagalbos priemonių, taikytų „Vereniging van Aanbieders van Oud Papier“ (toliau – VAOP): dalinio atleidimo nuo įmonių pelno mokesčio ir pridėtinės vertės mokesčio, banko „Bank Nederlandse Gemeente“ (toliau – BNG) suteiktos paskolos ir keleto savivaldybių suteiktos subordinuotosios paskolos. 2002 m. liepos 30 d. ir 2002 m. gruodžio 6 d. raštais Komisija kreipėsi į Nyderlandų valdžios institucijas prašydama papildomos informacijos, kuri buvo pateikta 2002 m. spalio 10 d. ir 2003 m. vasario 10 d. raštais. 2003 m. balandžio 29 d. įvyko skundą padavusio asmens ir Komisijos tarnybų susitikimas. 2003 m. gegužės 5 d. raštu skundą padavęs asmuo Komisijai pranešė, kad ketina iš Nyderlandų valdžios institucijų gauti daugiau informacijos apie šią bylą ir, remdamasis gautąja informacija, savo skundą susieti su tam tikromis priemonėmis.
- (2) 2004 m. rugsėjo 13 d. raštu skundą padavęs asmuo pateikė papildomų duomenų ir pranešė, kad norėtų skundą susiaurinti ir sieti tik su paskola, kurią BNG suteikė VAOP. Remdamasi nauja informacija, Komisija 2004 m. spalio 21 d. raštu kreipėsi į Nyderlandų valdžios institucijas, prašydama papildomų paaiškinimų, kurie buvo pateikti 2004 m. gruodžio 17 d. raštu. 2005 m. gegužės 3 d. Komisija Nyderlandams pranešė apie savo sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl

- (3) Du kartus paprašę pratęsti atsako į sprendimą pradėti procedūrą terminą, Nyderlandai 2005 m. rugpjūčio 29 d. raštu pagaliau pateikė savo atsakymą. Lapkričio 9 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos, kuri buvo pateikta 2005 m. gruodžio 8 d. raštu. 2006 m. gegužės 4 d. elektroninio pašto pranešimu Komisija dar kartą paprašė paaiškinimų; atsakymai buvo pateikti 2006 m. birželio 2 d. ir 2006 m. birželio 19 d. raštuose.

- (4) 2005 m. rugsėjo 30 d. apie Komisijos sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą buvo paskelbta *Oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. 2005 m. spalio 28 d. skundą padavęs asmuo pateikė pastabas dėl šio sprendimo ir paprašė Komisijos prie šių pastabų pridėti pirmiau minėtus 2002 birželio 12 d., 2004 m. rugsėjo 13 d. raštus bei 2003 m. balandžio 29 d. susitikimo protokolą ir laikyti juos neatsiejama pastabų dalimi. Nekonfidencialus šių raštų variantas 2005 m. lapkričio 24 d. buvo persiųstas Nyderlandams; Nyderlandai į juos atsakė 2005 m. gruodžio 16 d. raštu.

- (5) 2005 m. spalio 28 d. raštu Komisija gavo tariamai neteisėtos pagalbos gavėjo VAOP pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą ir prašymą susitikti. Susitikimas įvyko 2006 m. sausio 31 d. VAOP 2006 m. kovo 27 d. raštu pateikė išsamesnės informacijos, papildančios susitikime pasakytas pastabas.

2. APRAŠYMAS

2.1. Pagalbos gavėjas

- (6) Dešimtojo dešimtmečio pradžioje keletas Nyderlandų savivaldybių įsteigė VAOP – kooperatinę pelno nesiekiančią ribotos atsakomybės bendrovę, teikiančią savo nariams tam tikras paslaugas kuo palankesnėmis sąlygomis. Kalbant konkrečiau, VAOP tikslas yra optimalus makulatūros rinkimas savivaldybių – bendrovės narių teritorijoje, pirminis jos apdorojimas (rūšiavimas ir presavimas) ir pardavimas. Vėliau ši veikla buvo išplėsta ir apėmė stiklo bei kitų perdirbti skirtų antrinių žaliavų rinkimą.

⁽¹⁾ OL C 240, 2005 9 30, p. 36.⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.

- (7) VAOP nėra aiškią vertikalią integruotą struktūrą turinti įmonė. Ši bendrovė tik organizuoja pirmiau minėtą veiklą savo nariams ir vykdo tokias funkcijas kaip, pvz., atliekų vežimas, daugiausia kitoms įmonėms. Todėl 2002 m. bendrovė turėjo tik 20 samdomų darbuotojų, o jos apyvarta buvo 27,5 mln. EUR. Perdirbti skirtų antrinių žaliavų rinkimo ir pirminio apdorojimo išlaidas VAOP apmoka vietos valdžios institucijos, kurių teritorijoje surinktos atliekos, o VAOP šioms institucijoms grąžina pelną, gautą perdirbti tinkamas antrines žaliavas pardavus gamintojams (pvz., iš perdirbtų antrinių žaliavų pagaminto popieriaus).
- (8) Nyderlandų mokesčių tarnybos nelaiko VAOP valstybės įmone.
- (9) Pirmasis įsteigtas juridinis asmuo buvo ribotos atsakomybės kooperatinė bendrovė (*coöperatieve vereniging met beperkte aansprakelijkheid*) „Coöperatieve Vereniging VAOP B.V.“. Metams bėgant ši įmonė įsteigė įvairių pavaldžiųjų įmonių, kurioms perdavė dalį savo vykdomos veiklos. Šios pavaldžiosios įmonės yra uždarnosios akcinės bendrovės (*besloten vennootschappen*). Vykdydama tyrimą Komisija visas šias įmones laikys vieną ekonominį vienetą (VAOP) sudarančia grupe, nes pagrindinė įmonė valdo visų pavaldžiųjų įmonių kontrolinį akcijų paketą. Pavaldžiosios įmonės yra įtrauktos į pagrindinės įmonės konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Be to, BNG, stambiausias VAOP kreditorius, sudarė tik vieną paskolos sutartį su grupe, o ne atskirai su kiekviena iš grupės priklausančių įmonių, nors šioje sutartyje kai kurioms pavaldžiosioms įmonėms yra nustatytas kredito limitas. Ir galiausiai sutartyje yra numatytos įvairių grupės priklausančių įmonių savitarpio garantijos: kiekviena įmonė prisiima atsakomybę už kitų grupės priklausančių įmonių įsiskolinimus BNG.

2.2. Rinka

- (10) Dešimtajame dešimtmetyje VAOP veikla gerokai išsiplėtė. Šio dešimtmečio pradžioje bendrovė užėmė 25–30 % Nyderlandų makulatūros rinkimo rinkos. Be to, VAOP yra svarbi makulatūros perdirbimo (rūšiavimo ir presavimo) rinkos dalyvė. Be makulatūros, VAOP įžengė į Nyderlandų stiklo antrinių žaliavų rinkimo rinką ir tapo viena iš jos lyderių. Kai kurios šiose rinkose veikiančios įmonės yra užsienio bendrovių pavaldžiosios įmonės.
- (11) Nors Nyderlanduose vietos valdžios institucijos pagal įstatymą privalo rūšiuoti makulatūrą ir pateikti ją perdirbimo rinkai, įstatymas neapibrėžia šios veiklos vykdymo tvarkos. Todėl dauguma Nyderlandų savivaldybių organizuoja viešųjų pirkimų konkursus šioms paslaugoms teikti. Šiuose konkursuose VAOP tiesiogiai konkuravo su privataus verslo sektoriui priklausančiomis tas pačias paslaugas pasiūliusiomis įmonėmis⁽³⁾. VAOP siekė įsigyti naujų

narių, užmegzdama ryšius su savivaldybėmis ir siūlydama joms prisijungti prie bendrovės. Taigi ir šiuos atvejus galima vertinti kaip VAOP konkurenciją su privataus verslo sektoriui priklausančiomis įmonėmis⁽⁴⁾, siekusiomis teikti paslaugas tiems patiems klientams.

2.3. Dvi priemonės

- (12) Pirmą, 1998 m. kovo mėn. BNG suteikė VAOP 16,3 mln. NLG (Nyderlandų guldenų) (7,4 mln. EUR) kreditą (toliau – pirmoji priemonė). Iš VAOP konsoliduoto balanso matyti, kad 1997 m. gruodžio 31 d. bendrovės nuosavos lėšos sudarė 0,8 mln. NLG (0,4 mln. EUR), o visa balanso suma buvo 17,3 mln. NLG (7,9 mln. EUR). Po vienerių metų, bendrovei gavus paskolą, jos nuosavos lėšos ir visa balanso suma buvo atitinkamai 0,09 mln. NLG (0,04 mln. EUR) ir 29,1 mln. NLG (13,2 mln. EUR).
- (13) Antrą, 2001 m. vietos valdžios institucijos sutarė dalį VAOP įsipareigojimo joms, kaip makulatūros tiekėjoms, paversti 3 mln. NLG (1,3 mln. EUR) paskola (toliau – antroji priemonė). 2000 m. pabaigoje bankrutavus vienai iš pavaldžiųjų bendrovių, VAOP patyrė nemažų nuostolių. Iš konsoliduotų finansinių ataskaitų matyti, kad 2000 m. gruodžio 31 d. VAOP nuosavų lėšų suma buvo neigiamą ir sudarė 3,4 mln. NLG (1,5 mln. EUR). Tą pačią dieną visa balanso suma buvo 32,1 mln. NLG (14,5 mln. EUR). Kadangi stambiausias VAOP kreditorius, BNG, pasinaudojo įkaito teise į beveik visą turtą, šią negarantuotą savivaldybių suteiktą paskolą būtų galima grąžinti tik atsiskaičius pagal BNG pretenzijas. Todėl ši paskola vadinama subordinuotąja paskola.

3. PRIEŽASTYS PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ

- (14) Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą, nes kilo abejonių, ar rinkos ekonomikos investuotojas imtųsi taikyti pirmąją priemonę. Komisija pažymėjo, kad tuo metu VAOP beveik neturėjo nuosavų lėšų. Be to, naujai suteikta paskola atrodė ypač didelė, palyginti su paskolos gavėjo visa balanso suma. Trumpai tariant, šios paskolos rizika rinkos ekonomikos investuotojui būtų buvusi per didelė.
- (15) Kalbant apie antrąją priemonę, Komisijai kilo abejonių, ar rinkos sąlygomis veikiantis kreditorius sutiktų savo pretenzijas pertvarkyti į tokio pobūdžio subordinuotąją paskolą. Be to, ši paskola buvo labai rizikinga, nes VAOP finansinė padėtis buvo sunki, o BNG pasinaudojo visu įmonės turtu kaip finansiniu įkaitu. Galiausiai, Komisija suabejojo, ar kreditorius rinkos ekonomikos sąlygomis nebūtų pareikalavęs didesnių palūkanų.

⁽³⁾ VAOP tik vieną kartą laimėjo tokį konkursą. Pastaraisiais metais VAOP nusprendė viešųjų pirkimų procedūrose nebedalyvauti.

⁽⁴⁾ Šios įmonės greičiausiai turi griežtesnę vertikalią struktūrą, bet tai nereiškia, kad jos nekonkuruoja su VAOP.

- (16) Taigi, Komisijos nuomone, šios dvi priemonės galėjo būti valstybės pagalba VAOP, todėl draudžiamos pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

4. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (17) Skundą padavęs asmuo Komisijai pateikė toliau išdėstytas pastabas. Dėl pirmosios priemonės jis pareiškė, kad BNG bendra politika ir nusistovėjusi praktika buvo valstybės įmonėms ir su valdžios institucijomis susijusioms įmonėms finansinius produktus siūlyti rinkos neatitinkančiomis sąlygomis. Toliau jis nurodė VAOP nuosavų lėšų apimtį ir padarė išvadą, kad bendrovės balanso struktūra negali būti laikoma normalia. Bendrovei gerokai trūko nuosavų lėšų. Jis taip pat atkreipė dėmesį į didelius išsiskolinimus. Esant tokioms aplinkybėms, BNG suteikta paskola sudarė sąlygas VAOP, nepaisant nuosavų lėšų trūkumo, išplėsti veiklą; be to, ji tai galėjo padaryti mažomis sąnaudomis. Skundą padavusio asmens nuomone, privatus bankas nebūtų suteikęs tokios rizikingos paskolos, todėl ši paskola yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.
- (18) Be to, skundą padavęs asmuo teigia, kad metams bėgant VAOP finansinė padėtis nepagerėjo, todėl BNG būtų turėjęs nutraukti šios įmonės finansavimą.
- (19) Dėl antrosios priemonės skundą padavęs asmuo nurodo, kad subordinuotoji paskola buvo labai rizikinga, nes VAOP turėjo didžiulių skolų, kurios įmonei bankrutavus turėtų būti grąžintos pirmiau. Šios paskolos grąža buvo nepakankama šiai rizikai kompensuoti. Vadinasi ši paskola galėtų būti laikoma valstybės pagalba.
- (20) VAOP, tariamai neteisėtos valstybės pagalbos gavėja, Komisijai pateikė toliau išdėstytas pastabas. Dėl pirmosios priemonės VAOP pareiškė, kad tai buvo skaidrus verslo sandoris, atitinkantis rinkos investuotojo principus. VAOP nurodė, kad kreipėsi ir į keletą privačių bankų, kurie pasiūlė finansavimą sąlygomis, nedaug besiskiriančiomis nuo BNG pasiūlytųjų. VAOP pateikė pasirašyto [privataus banko] (*) 1998 m. sausio 7 d. finansavimo pasiūlymo kopiją.
- (21) Dėl antrosios priemonės VAOP paaiškino, kad įmonė neprivalėjo sudaryti subordinuotosios paskolos sandorio su savivaldybėmis. Pagal bendrovės įstatus VAOP neprivalo makulatūros tiekėjams sumokėti daugiau, nei leidžia jos likvidumas. Be to, VAOP turėjo teisę pareikalauti, kad jos nariai mokėtų metinį įnašą, kurį būtų galima panaudoti eksploatacijos išlaidoms padengti ar rizikos kapitalui formuoti. VAOP direkcija nutarė parengti narių savivaldybių ieškinį VAOP; ši galimybė buvo numatyta sutartyje su savivaldybėmis.

5. NYDERLANDŲ PASTABOS

- (22) Dėl pirmosios priemonės Nyderlandai pareiškė, kad BNG suteikto kredito negalima laikyti valstybės pagalba. Nyderlandų valdžios institucijos pabrėžė, kad BNG yra akcinė bendrovė (*naamloze vennootschap*). Nyderlandai pripažįsta, kad visos BNG akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei, provincijoms ir vietos valdžios institucijoms ir kad kai kuriuos įgaliotinių tarybos narius skiria minėtos valdžios institucijos, tačiau jie taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad įgaliotinių taryba nesirūpina banko kasdiene komercine veikla, nes ji priklauso valdybos kompetencijai. Bendrovės įstatuose nėra nuostatų, pagal kurias, siūlydama finansinius produktus, valdyba privalėtų laikytis įgaliotinių tarybos nustatytų gairių. Maža to, nebuvo nuostatų, pagal kurias teikiant šią konkrečią paskolą būtų privalu konsultuotis su įgaliotinių taryba arba gauti jos sutikimą; kompetenciją suteikti paskolą turėjo tik valdyba. Galiausiai Nyderlandai pabrėžė, kad nebuvo jokių kitų požymių, dėl kurių ši konkretų sandorį būtų galima sieti su valdžios institucijomis.
- (23) Nyderlandai taip pat nurodė, kad net jeigu paskolą būtų galima laikyti valstybės pagalba, šios paskolos sąlygos būtų priimtinos ir rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančiam investuotojui. Nyderlandai pripažino, kad būtų pageidautinos didesnės nuosavos lėšos, bet BNG nuostolių riziką apribojo įvairios garantijos, būtent pirmumo teisė pasinaudoti VAOP gautinomis lėšomis, kurių suma turėjo sudaryti 100 % paskolos sumos, kaip finansiniu įkaitu. Be to, valdžios institucijos nurodė, kad paskolos suteikimo metu įmonė neturėjo sunkumų ir siūlė palankias perspektyvas. Tuo metu didelio finansinės padėties pablogėjimo nebuvo galima numatyti.
- (24) Dėl antrosios priemonės Nyderlandai priminė, kad VAOP yra pelno nesiekianti organizacija ir kad pardavus jos narių teritorijoje surinktas perdirbti tinkamas antrines žaliavas gautas grynasis pelnas buvo perduodamas tiems nariams. 2001 m. pradžioje po vienos iš pavaldžiųjų įmonių, veikusių stiklo perdirbimo srityje, bankroto finansinei padėčiai tapus nestabilią, VAOP nusprendė narėms savivaldybėms neišmokėti nedidelės dalies 2000 m. pardavus antrines žaliavas gautų pajamų (*), bet šią sumą paversti subordinuotąja paskola penkeriems metams. Tuo pat metu BNG pagrąsino, kad, be tokių papildomų lėšų kaip ši subordinuotoji paskola, nutrauks VAOP finansavimą, net jei tai reikštų įmonės bankrotą. Pirmą, Nyderlandų teigimu, pagal įstatus ir sutartis su narėmis savivaldybėmis VAOP neprivalėjo šioms savivaldybėms sumokėti pirmiau minėtos 3 mln. NLG (1,3 mln. EUR) sumos, nes ji viršijo įmonės turimas lėšas. Tačiau VAOP nutarė įsipareigoti savivaldy-

(*) Konfidenciali informacija.

(*) 2000 m. vietos valdžios institucijoms VAOP iš viso sumokėjo 40,7 mln. NLG (18,5 mln. EUR).

bėms ir padarė tai paskolos, už kurią mokamos palūkanos, forma. Antra, Nyderlandų nuomone, vertinant iš vietos valdžios institucijų pozicijų, toks įmonės įsipareigojimų pavertimas paskola buvo palankesnis pasirinkimas nei bankrotas. Iš tiesų tuo metu VAOP įsipareigojimai vietos valdžios institucijoms sudarė 5,7 mln. NLG (2,59 mln. EUR) ir šie įsipareigojimai nebuvo garantuoti. Nyderlandų valdžios institucijos apskaičiavo, kad įmonei bankrutavus savivaldybės būtų atgavusios apie 1,2 mln. NLG (0,5 mln. EUR), taigi jų grynasis nuostolis sudarytų 4,5 mln. NLG (2,05 mln. EUR). Vadinasi, sutikdamos 3 mln. NLG (1,3 mln. EUR) VAOP įsipareigojimų joms sumą paversti paskola, savivaldybės elgėsi taip, kaip rinkos ekonomikos sąlygomis elgtųsi kreditoriai, todėl VAOP galėjo tęsti veiklą ir užsitikrinti BNG finansavimą.

6. VERTINIMAS

6.1. Pagalbos buvimas

Pirmoji priemonė

- (25) EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, „išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškreipia konkurenciją arba gali ją iškreipti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (26) Kaip pažymėta Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendime ⁽⁶⁾, „(...) iš lygiavėčio viešojo ir privataus sektoriaus traktavimo principo išplaukia, kad įprastas sąlygas atitinkančiomis aplinkybėmis tiesiogiai ar netiesiogiai įmonei valstybės suteiktas kapitalas negali būti laikomas valstybės pagalba (...) Vadinasi, taip pat ir pagal teismų praktiką būtina įvertinti, ar privatus investuotojas, savo dydžiu prilygstantis valstybės sektorių valdančioms institucijoms, panašiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į investavimo metu prieinamą informaciją bei numatomus pokyčius, galėtų investuoti tokio pat dydžio kapitalą (...)“.
- (27) Norėdama nustatyti, ar BNG suteiktas kreditas yra valstybės pagalba, Komisija turi ištirti, ar šis sandoris atitinka rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo principus, išdėstytus pirmiau pateiktame Teisingumo Teismo sprendime.
- (28) Komisijos prašymu Nyderlandų valdžios institucijos pateikė ne tik 1998 m. kovo mėn. finansinių paslaugų teikimo sutarties nuorašą, bet ir BNG vidaus dokumentų, atskleidžiančių kiekvieną sprendimo suteikti paskolą VAOP priėmimo proceso etapą, kopijas: 1998 m. sausio 21 d. Auditorių organizacijos pasiūlymo, 1998 m. sausio 22 d. kredito rizikos vertintojo rekomendacijos ir 1998 m. sausio 26 d. teigiamo Kredito komisijos sprendimo kopijas. Iš šių dokumentų paaiškėjo, kad BNG nustatė ir išanalizavo su šia paskola susijusią riziką, tarp jų ir dėl labai ribotų įmonės nuosavų lėšų. Remdamasis šios analizės rezultatais, BNG nustatė žemą VAOP reitingą („C-“). Kaip atsvarą nustatytai rizikai BNG nusprendė iškelti griežtas sąlygas ir pareikalauti didelių garantijų. Be kitų keltų sąlygų, BNG reikalavo, kad kiekviena iš šalių (VAOP ir jos pavaldžiosios įmonės) prisiimtų atsakomybę už kitų grupei priklausančių šalių įsipareigojimus („finansinių paslaugų sutartyje visos šalys laikomos bendraskolininkėmis“). Labai svarbu tai, kad BNG turėjo pirmumo teisę kaip finansiniu įkaitu pasinaudoti VAOP gautinomis lėšomis. VAOP privalėjo kas mėnesį BNG pateikti gautinų lėšų, sudarančių finansinį įkaitą, sąrašą, kurio suma privalėjo būti ne mažesnė nei 100 % banko suteiktos sumos. Kredito komisija nusprendė, kad paskolą galima suteikti į paskolos sutartį įtraukus visas šias BNG keliamas sąlygas ir reikalaujamas garantijas. Naujoji paskolos sutartis apėmė ir ankstesnę 5 mln. NLG (2,2 mln. EUR) paskolą. Sudarius šią naują sutartį, potencialus VAOP įsipareigojimas BNG išaugo nuo buvusių 5 mln. NLG (2,2 mln. EUR) iki 16,3 mln. NLG (7,4 mln. EUR). Taigi grynasis padidėjimas buvo 11,3 mln. NLG (5,1 mln. EUR).
- (29) Šie dokumentai rodo, kad BNG paskolą suteikė įprastu būdu laikydamasis įprastų procedūrų ir suteikdamas paskolą pareikalavo didelių garantijų.
- (30) Be to, Komisija nustatė, kad 1998 m. sausio mėn. [...] (*) pasiūlė suteikti paskolą VAOP, be jau buvusio BNG suteikto 5 mln. NLG kredito. [...] siūloma paskolos suma buvo 7,3 mln. NLG (3,3 mln. EUR); ši suma buvo mažesnė nei galiausiai BNG pasiūlytas papildomas finansavimas (11,3 mln. NLG (5,1 mln. EUR)), bet ji galėjo sudaryti geroką jo dalį. [...] pasiūlyme pateiktos palūkanų normos (125 ir 150 bazinių punktų) buvo mažesnės nei tos, kurios taikytos finansinių sunkumų turinčioms įmonėms ar galiojo nuosavoms lėšoms įsigyti. Tai rodo, kad, priešingai, nei manė Komisija, savo sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą pareikšdama abejones, privatus bankas būtų galėjęs sutikti suteikti VAOP didelę paskolą, nepaisant įmonės turimų menkų nuosavų lėšų ⁽⁷⁾.
- (31) Komisija palygino BNG paskolos palūkanų normą su [...] pasiūlytu tarifu ⁽⁸⁾. BNG paskaičiuotos palūkanos buvo šiek tiek mažesnės nei [...]. Tačiau Komisija pirmiausia nustatė,

(*) Konfidenciali informacija

(7) Kaip jau minėta, tai galima paaiškinti potencialaus kreditoriaus turimomis garantijomis ir faktu, kad tuo metu įmonė buvo vertinama kaip auganti ir vykdomi stabiliai, išlaidas padengiančią pagrindinę veiklą.

(8) Šie du kreditai buvo skirtingo tipo. Komisija palygino panašios trukmės ir panašiomis sąlygomis suteiktas paskolas.

⁽⁶⁾ 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimo Italijos Respublika ir „SIM 2 Multimedia SpA“ prieš Komisiją, C-328/99 ir C-399/00, Rink. p. I-4035, 37 ir 38 punktai.

kad BNG eksploatacijos išlaidos buvo (ir tebėra) gerokai mažesnės, palyginti su [...] ⁽⁹⁾. Antra, tarp BNG ir VAOP sudarytoje paskolos sutartyje buvo numatyti komisiniai, mokami VAOP faktiškai pasinaudojus tam tikru kreditu. [...] pasiūlyme tokių komisinių numatyta nebuvo. Baigiant reikia pasakyti, jog yra aišku, kad [...] pasiūlymas paskatino BNG (žinoma, atsižvelgiant į galiojančias kreditavimo gaires bei su sąlyga, kad būtų suteiktos rimtos garantijos) pateikti kuo geresnį pasiūlymą ir siekti išlaikyti esamą klientą, turintį, kaip tuomet atrodė, galimybių išplėsti savo veiklą. Atsižvelgdama į tai, Komisija daro išvadą, kad nors BNG pasiūlė lėšų mažesnėmis palūkanomis nei siūlė privatus bankas, suteikdamas paskolą 1998 m. jis veikė taip, kaip investuotojas veiktų rinkos ekonomikos sąlygomis. Taigi paskola nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

(32) Be to, skundą padavusio asmens teigimu, rinkos ekonomikos sąlygomis kreditorius būtų vėliau nutraukęs VAOP finansavimą dėl vėlesniais metais gerokai pablogėjusios įmonės finansinės padėties. Todėl Komisija ištyrė BNG veiksmus blogėjant VAOP finansinei padėčiai.

(33) 1999 m., kai „VAOP Glas B.V.“ ir REVA finansinė padėtis ėmė blogėti, BNG parengė naują sutartį, kuri buvo pasirašyta 1999 m. liepos 9 d. Pirma, buvo išplėstos garantijos įkeičiant inventorių, įrangą ir kitą turtą. Antra, buvo susitarta griežtai tikrinti kas mėnesį rengiamą gautinų pajamų, sudarančių finansinį įkaitą, sąrašą. Trečia, nustota teikti fiksuotas pinigines paskolas investicijoms į ilgalaikį turtą. Finansuojama buvo teikiant trumpalaikes paskolas, vadinamąsias grynųjų pinigų išmokas. Ketvirta, buvo pakelta kredito kaina.

(34) 2000 m. spalio mėn. bankrutavus REVA, 2001 m. sausio 19 d. buvo pasirašyta nauja sutartis. Kreditas buvo sumažintas iki 13,2 mln. NLG (6 mln. EUR) (tuo metu VAOP faktiškai panaudota paskolos suma buvo 15,2 mln. NLG (6,9 mln. EUR)) ir turėjo būti toliau mažinamas laikantis tam tikro grafiko. Viršijus kreditą, nuo kredito limitą viršijančios sumos turėjo būti skaičiuojama 3 % dydžio bauda. Tuo pat metu buvo dar padidintos garantijos. Remdamasis VAOP turto likvidacine verte BNG apskaičiavo, kad jo nuostoliai sudarytų beveik 5,8 mln. NLG (2,6 mln. EUR) iš visos išsipareigojimo sumos, lygios 15,2 mln. NLG (6,9 mln. EUR). 2002 m. rugsėjo mėn. pasirašyta sutartimi buvo pakeistas pirmiau nustatytas kredito apimties mažinimo grafikas.

⁽⁹⁾ Bankininkystėje eksploataavimo išlaidos dažnai vertinamos kaip našumo koeficientas, apskaičiuojamas eksploataavimo išlaidas padalijus iš visos pajamų sumos. 1997 m. [...] Nyderlandų padalinio našumo koeficientas 1998 m. buvo 64,8 % ir 1999 m. atitinkamai 65,2 % ir 62,9 % (šaltinis: [...]). BNG našumo koeficientas tesiekia trečdalią pirmiau minėtų verčių, o tai rodo labai žemą išlaidų lygį. Tai galima iš dalies paaiškinti tuo, kad BNG neturi didelio filialų tinklo.

(35) Iš šio faktų aprašymo matyti, kad BNG negalėjo paprasčiausiai nutraukti VAOP finansavimo ir pareikalauti nedelsiant grąžinti paskolintą sumą. Tai reikštų neišvengiamą VAOP bankrotą, dėl kurio BNG patirtų didelių nuostolių. Tuo metu BNG įvertino potencialius nuostolius ir galimybę atgaivinti VAOP. Atsižvelgdamas į VAOP pagrindinės veiklos (makulatūros rinkimo) stabilumą ir įmonės gebėjimą generuoti pinigų srautą, BNG nusprendė neleisti jai bankrutuoti ir pratęsti jos finansavimą. Šiame vertinime ir juo paremtame sprendime Komisija nenustatė neabejotinų klaidų. Skundą padavęs asmuo nepateikė jokių argumentų, įrodančių, kad toks sprendimas privačiam bankui būtų buvęs nepriimtinas.

(36) Taigi, Komisijos nuomone, BNG veiksmas šioje byloje atitiko rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio kreditoriaus principus, todėl šių veiksmų VAOP atžvilgiu negalima laikyti valstybės pagalba.

(37) Komisija neturi pozicijos dėl to, ar galima manyti, kad BNG paskolą suteikė iš valstybės išteklių, nes ši priemonė, net jei paskola ir būtų buvusi suteikta iš valstybės išteklių, negalėtų būti laikoma valstybės pagalba. Be to, Komisija neturi pozicijos dėl to, ar visos BNG kitais atvejais suteiktos paskolos atitinka rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio investuotojo principus, todėl šiuo klausimu nuomonės nepareiškia.

Antroji priemonė

(38) 2001 m. VAOP negalėjo narėms savivaldybėms grąžinti 3 mln. NLG (1,3 mln. EUR), kuriuos buvo skolinga už patiektą makulatūrą. VAOP tam neturėjo pakankamai likvidžių lėšų. Be to, BNG iškėlė tolesnio finansavimo sąlygas ir pareikalavo VAOP teigiamų garantijų, kurias apibrėžė kaip nuosavų lėšų, komisinių ir ilgalaikių subordinuotųjų paskolų sumą. Grąžinus šią sumą, būtų buvęs sukeltas įmonės bankrotas. Komisija nustatė, kad finansinės padėties sunkumą nulėmė konkretus įvykis – REVA bankrotas 2000 m.. VAOP buvo investavusi į šią antrinių stiklo žaliavų perdirbimą vykdydžiusią įmonę.

(39) Komisija nurodo, kad grynųjų VAOP išsipareigojimų savivaldybėms suma buvo 5,7 mln. NLG (2,6 mln. EUR) ⁽¹⁰⁾. Šie išsipareigojimai nebuvo garantuoti, nes kitas svarbus kreditorius (BNG) turėjo pirmumo teisę pasinaudoti svarbiu turtu kaip finansiniu įkaitu. Taigi VAOP bankrutavus ir likvidavus jos turtą savivaldybės negalėtų atgauti

⁽¹⁰⁾ Finansinė padėtis 2000 m. pabaigoje.

didelės dalies šių skolinių įsipareigojimų. Komisija ištyrė Nyderlandų pateiktą apskaičiavimą: tai optimistiniai apskaičiavimai kreditorių atžvilgiu⁽¹¹⁾. Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad savivaldybės iš pirmiau minėtos visos 5,7 mln. NLG (2,6 mln. EUR) sumos būtų galėjusios atgauti ne daugiau kaip 1,2 mln. NLG (0,5 mln. EUR). Be to, šios sumos grąžinimas gerokai užtruktų dėl įmonės likvidavimo procedūros. Taigi, užuot patyrusios 4,5 mln. NLG (2 mln. EUR) nuostolį, narės savivaldybės nusprendė suformuoti 3 mln. NLG (1,3 mln. EUR) paskolą, už kurią mokamos palūkanos, ir pareikalauti grąžinti likutį. Toks pasirinkimas savivaldybėms buvo palankesnis. Savo sprendime pradėti tyrimo procedūrą Komisija taip pat išreiškė abejonę, ar rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis investuotojas būtų sutikęs su tokiu įsipareigojimų pavertimu paskola ir ar nebūtų pareikalavęs didesnių palūkanų. Šios abejonės buvo išsklaidytos. Komisija konstatuoja, kad savivaldybių derybų pozicija BNG atžvilgiu neleido tikėtis didesnių palūkanų. Iš tiesų didesnės tokios trukmės paskolos palūkanos būtų sumenkinusios VAOP galimybes grąžinti paskolą BNG. Todėl į tokį savivaldybių prašymą BNG reaguotų grasinimu sukelti VAOP bankrotą, kuris, kaip jau minėta, savivaldybėms nebūtų pati geriausia išeitis. Be to, net jei savivaldybių derybų pozicija būtų buvusi tvirtesnė, jos nebūtų buvusios suinteresuotos didinti palūkanų, nes dėl to padidėtų VAOP finansinė našta per kitus penkerius metus. Kadangi VAOP narės apmoka suteiktų paslaugų išlaidas, didesnes palūkanas, kurias jos gautų, tik kompensuotų didesnes įmokas, kurias tuo laikotarpiu jos turėtų mokėti VAOP.

- (40) Taigi galima daryti išvadą, kad sumų, kurias VAOP buvo skolinga, pavertimas subordinuotąja paskola nebuvo vietos valdžios institucijų pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

7. IŠVADA

- (41) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija daro išvadą, kad šios dvi priemonės nėra valstybės pagalba.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priemonės, kurias Nyderlandai ir „Bank Nederlandse Gemeenten“ taikė „Vereniging van Aanbieders van Oud Papier“ ir kurių sumos buvo atitinkamai 3 mln. NLG (1,3 mln. EUR) ir 16,3 mln. NLG (7,4 mln. EUR), nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2006 m. liepos 19 d.

Komisijos vardu
Neelie KROES
Komisijos narė

⁽¹¹⁾ Nyderlandų valdžios institucijų skaičiavimai buvo palankūs savivaldybėms, nes nebuvo atimtos atsiskaitymo bankroto atveju išlaidos. Komisija pažymi, kad, kaip jau nurodyta pirmiau, BNG, kuris kaip finansinė institucija buvo labiau patyręs, tiksliau įvertino, kiek likviduojamos įmonės turto pakaktų atsiskaityti su kreditoriais.